

S padesáti Eichmanny bychom válku vyhráli

Jiří P. Kříž

Jako žádné jiné divadlo v Česku umí ostravská Aréna otevřít kontroverzní témata z nedávné minulosti. Děje se tak přičiněním důsledně otázky kladoucích a pravdu hledajících Tomáše Vůjtky a režiséra Ivana Krejčího, jejichž Slyšení právě vstoupilo do zápasu o diváckou přízeň.

Je druhou částí volné trilogie odhalující kořeny našich dnešních problémů. První byla úspěšná, na Cenu Alfreda Radoka v kategoriích inscenace a herecký výkon nominovaná hra S nadějí i bez ní aneb Milovali jsme Sovětský svaz, a zároveň jsme se ho báli. Třetí část – Smíření – o tom, jak se vyrovnáváme s vyhnáním Němců, teprve bude mít premiéru na podzim v pražské Komedii.

Na scénu nyní tedy vstoupila část prostřední. V centru její pozornosti je sondáž podstaty nacistické ideologie, která jako mor zachvátila kulturně vyspělou zemi v centru Evropy.

Foto PRAVO – JIŘÍ P. KRÍŽ

Marek Cisořský v roli Adolfa Eichmanna, Albert Čuba jako nacistický guvernér Polska Hans Frank.

Hlavní postavou Slyšení je Adolf Eichmann, jeden ze strůjců konečného řešení židovské

otázky, unesený teprve v roce 1960 komandem Mossadu z Perónovy nacistiky přející Argentiny

a odsouzený o dva roky později k trestu smrti oběšením. V téměř sedmdesátileté historii Státu Izrael je to jediný výrok o tak výjimečném trestu. Byl vykonán.

Také Slyšení má už ve štítu ocenění – Cenu A. Radoka za text. Inscenace diváky jedinečným způsobem uzemňuje. Téměř z každé věty valící se ze scény do hlediště mrazí. Duchovní rozměr jednoho z největších válečných zločinců, hájícího svou čest nejenom před soudem jako poslušný, rozkazy plnící úředník, který „nikdy nezradil a nikdy nebyl svině“, pohlcuje každého. Děs, hrůza, nevíra v oprávněnost existence člověka jako živočišného druhu na Zemi.

Hlavně s přispěním Marka Cisořského, jehož Eichmann je dokonalou, výjimečně poučenou hereckou studií myšlenkových pochodů sebelitující se, do poslední chvíle však sebevědomé zrůdy, jednoho ze strůjců teorie o nadřazené rase opravňující k vyhlazení rasy jiné.

Ještě na prahu smrti Eichmann odkázal: „Ne, nemám žádné výčitky svědomí... Musím vám zcela upřímně říct, že kdybychom z těch 10,3 miliónu Židů, které uvádí statistik Korherr, pozabíjeli 10,3 miliónu, byl bych spokojený. Rekl bych – výborně! Vyhledili jsme nepřitele.“

Naléhavost celku naplňuje celý tým. Vedle monumenty a germánské idoly citujícího autora hudby Nikose Engonidise především herecký tým, ze kterého podle Cisořského ční ještě Albert Čuba v roli generálního guvernéra okupovaného Polska Hanse Franka, a Vladislav Georgiev, zastupující v roli Rabína ponižované a vybiřené židovství...

Tomáš Vůjtek: Slyšení

Režie Ivan Krejčí, dramaturgie Tomáš Vůjtek, hudba Nikos Engonidis. 2. března, Aréna Ostrava.

Hodnocení

100 %

Práva, 4.3.2015, s. 15.